

The mediating role of emotion regulation in the relationship between family emotional climate and academic adjustment

Maryam Shakrami¹, Hasan Ali Viskarmi², Masoud Sadeghi³

1. Ph.D Candidate in Educational Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran. E-mail: maryam_shakrami@yahoo.com
2. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran. E-mail: veiskarami.h@lu.ac.ir
3. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran. E-mail: sadeghi.m@lu.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:

Research Article

Article history:

Received 01 June 2024

Received in revised form
30 June 2024

Accepted 05 August 2024

Published Online 22 June
2025

Keywords:

academic adjustment,
family emotional
atmosphere,
emotion regulation

ABSTRACT

Background: It is believed that one of the most influential factors of adolescent success is academic adjustment, and it has important implications for adolescents' abilities to succeed in school and adulthood. The structure and emotional atmosphere of the family, along with teaching emotional regulation skills to adolescents, can provide the ground for emotional, academic, and social adjustment, so conducting a study on the factors affecting students' adjustment is a basic necessity in adolescence.

Aims: The purpose of this study was to determine the mediating role of emotion regulation in the relationship between family emotional climate and academic adjustment.

Methods: The present study is a descriptive correlation study that was conducted using the structural equation modeling method. The statistical population of the study consisted of all male high school students in Khorramabad in the academic year 2023–2024. The sample consisted of 315 second-year students in Khorramabad who were selected by multi-stage cluster sampling. To collect data, Hill burn's family emotional atmosphere scale, 1964, Gross and John's (2003) emotion regulation scale, and Baker & Siryk's (1984) academic adjustment scale were used. To analyze the data, SPSS.22 software using Pearson correlation coefficient and Smart PLS.3 software was used to model structural equations.

Results: The results showed that all dimensions of emotional atmosphere and emotion regulation had a positive and significant relationship with the total score of academic adjustment ($P < 0.05$). The results of structural equation modeling showed that family emotional climate has no direct and significant effect on academic adjustment. Rather, through the mediating role of emotional regulation, it has a good indirect relationship with academic adjustment ($P < 0.05$).

Conclusion: Therefore, by teaching emotional regulation skills to parents and students, the role of other factors that lead to students' incompatibility and non-conformity can be moderated. Therefore, it is suggested to the education authorities to put the training of parent-child relations and emotional regulation skills in a mutual model of parents and students on the agenda.

Citation: Shakrami, M., Viskarmi, H.A., & Sadeghi, M. (2025). The mediating role of emotion regulation in the relationship between family emotional climate and academic adjustment. *Journal of Psychological Science*, 24(148), 79-95. [10.52547/JPS.24.148.79](https://doi.org/10.52547/JPS.24.148.79)

Journal of Psychological Science, Vol. 24, No. 148, 2025

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.24.148.79](https://doi.org/10.52547/JPS.24.148.79)

✉ **Corresponding Author:** Hasan Ali Viskarmi, Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran.

E-mail: veiskarami.h@lu.ac.ir, Tel: (+98) 9161610459

Extended Abstract

Introduction

Adaptability is the synchronization of behaviors to meet the needs of the environment, which often requires the modification of impulses, emotions, or attitudes (Moosivand, 2021). One dimension of adaptation is academic adaptation. Eriksson et al. (2015) believe that one of the most influential factors of adolescent success is academic adjustment and has important implications for adolescents' abilities to succeed in school and adulthood (Biebel et al, 2018); Therefore, academic adjustment deals with the adjustment requirements related to education. A specific area of the general concept of adaptation is called academic adaptation, which is about a person's adaptation to the course and field of study, the educational environment, and its needs and regulations. Therefore, it can be said that adaptive students are those who can look at continuous and academic experience as an increasing experience after graduation and have the ability to use their talents desirably and ultimately be academically fruitful (Diaconu-Gherasim, & Măirean, 2016). Therefore, the type of educational experiences can determine the level of academic adjustment that can affect the teaching and learning process (Hu et al, 2020). According to O'Neill et al. (2016), since the school environment is one of the most influential social areas in an adolescent's life, students' experiences and adaptation or lack of adaptation to school can have positive and negative effects on their development. In general, these effects go beyond normal behavior in school, including academic performance and absenteeism in class, and extend to pro-social or antisocial behaviors (O'Neill et al, 2016). The results of the research indicate that students who have better learning are better able to adapt to the environment and have better learning, and students with low learning are more maladaptive and have lower performance (Hu et al, 2020; Urruticoechea et al, 2021).

Everyone wants to perform better, which requires identifying and managing factors that contribute to improvement or weakness in adaptation. It seems that one of these factors is the emotional atmosphere of

the family. One of the predictors of positive social adjustment in adolescents is growing up in a comfortable home with a secure emotional bond between family members (Moosivand, 2021). The environment that children experience affects their overall growth and development in a variety of ways. Children's families, schools, neighborhoods, peers, and culture all play a role in emotional development (Morris et al, 2007). The emotional atmosphere of the family is considered the sum of the emotional relationships and interactions that exist between the members of a family, such as the expression of feelings and interests, and the way people communicate and interact with each other (Hashemi Sanjani et al, 2022). The atmosphere and emotional atmosphere of the family refers to the psychological and emotional relationships and exchanges that exist between its members. The totality of these relationships has a specific form that determines the dominant form of behavior of the family members. Emotional relationships between parents and children play a very important role in the process of growth and adjustment of students, so if love and uniformity dominate the family atmosphere, children will have the opportunity to express themselves without worry and fear of being punished, and in cases necessary, defend their rights through adaptive and adaptive behavior (Momeni et al, 2017). The results of the study by Gomez-Baya et al. (2020) also indicate that the emotional climate of the family affects the physical, emotional, and social health and life satisfaction of adolescents, and it has also been found that family problems can lead to failure in education and education, the breakdown of social relationships, social alienation, and the use of alcohol and drugs (McCrary et al, 2021). Clinical research has also shown that a positive family climate is a protective factor for adolescents' social problems (Park, & Schepp, 2015) and affects their well-being (Brinksmas et al., 2020).

Another variable that is related to both academic adjustment and the emotional atmosphere of the family is emotion regulation (Morris et al, 2007; Paley, & Hajal, 2022). Emotion regulation is a set of regulatory processes that can be used to make a big change in the direction of modulating emotions,

delays, and the duration of emotional responses (Miranda et al, 2012; Ong, & Thompson, 2019). In a study aimed at emotion regulation, academic buoyancy, and academic adjustment of university students within a self-determination theory framework: A systematic review the results showed the bulk of the studies included in the systematic review reported individual factors, i.e., self-efficacy, intrinsic motivation, academic factors, i.e., intention to drop out, learning climate, and family and social factors i.e., faculty, peer, and parental autonomy support.

In general, to be aware of the effect of textural and psychological factors (patterns of family relationship and emotional regulation) as the main elements on the level of vitality and academic adjustment of students, it was considered and due to the research gap in this field and the results of contradictory studies in this regard, the necessity of conducting a study to determine the role of each of these constructs was more evident. The present study was conducted. More specifically, the main question of the research is whether emotion regulation has a mediating role in the relationship between family emotional climate and academic adjustment.

Method

The research method was descriptive-correlational structural equation modeling (SEM), specifically structural regression equations (a combination of path analysis and factor analysis). The statistical population of this study consists of all male secondary school students in Khorramabad who are studying in high school in the academic year 2023-2024. In this study, 315 high school students were selected using cluster sampling. At first, out of 24 schools in Khorramabad, 4 ordinary public schools were randomly selected, and then 79 students in the tenth, eleventh, and twelfth grades were randomly selected from each school. In addition, while accessing schools in coordination and obtaining the necessary permissions from the authorities, principals and teachers were asked to share the questionnaire in their classrooms. Inclusion criteria included informed consent, an age range of 16 to 18 years, and exclusion criteria included reluctance to participate in research and a history of drug use (based on students' records).

In this study, based on the Soper Formula (2024) for calculating the sample size in structural equation modeling, the effect size was 0.19, the test power was 0.80, the number of latent variables was 3, the number of questions in the questionnaire (observable variable) was 50, and the error rate of 0.05 was estimated to be the minimum sample was 100 and the maximum was 1000. In this study, 315 data were collected.

Results

Table 1. Structural Model Fit Indices of the Research Hypothesis

Fit Index	Amount
SRMR	0.068
d-ULS	0.304
d-G	0.138
Chi-Square	251.381
NFI	0.936

As can be seen in Table 1, considering the value of less than 0.08 root mean square residual (SRMR), the model has a good fit. Also, to measure the indirect effects for the precise fitting of the general model of statistical inference (based on bootstrap), the difference between the experimental covariance matrix and the covariance matrix mentioned by the composite factor model was used as the square of Euclidean distance (d-ULS) and geodesic distance (d-G). Considering that the upper band of the confidence interval for these two indices was more than 0.95, the proposed model for measuring indirect effects has a good fit. Also, since the χ^2 value of the proposed model does not provide enough information to judge the fit of the model, the Norm Fit Index (NFI) of the χ^2 value of the model was used as a criterion, according to the NFI value is more than 0.9, the model has a good fit.

Based on the findings reported in Table 2, it is clear that the estimated standard coefficient of family emotional climate on emotion regulation ($\beta = 0.538$, $P < 0.01$) and emotional regulation on academic adjustment ($\beta = 0.381$, $P < 0.01$) are positive and significant. This finding indicates a significant and direct effect of family emotional climate on emotion regulation and emotion regulation on academic adjustment.

Table 2. Estimated Standard Coefficients Between Research Variables

Direct Standard Coefficients	β	SD	T	P
Family Emotional Atmosphere -> Emotion Regulation	0.538	0.038	14.320	0.001
Emotion Regulation -> Academic Adjustment	0.381	0.063	6.045	0.001
Family Emotional Climate -> Academic Adjustment	0.107	0.069	1.549	0.122
Direct Standard Coefficients	β	SD	T	P
Family Emotional Climate -> Emotion Regulation-> Academic Adjustment	0.205	0.040	5.080	0.001

The results also showed that family emotional climate has no significant effect on academic adjustment. To analyze the indirect coefficients between family emotional climate and academic adjustment, the bootstrapping statistical method was used. Based on the findings reported in Table 4, it is clear that family emotional climate has an indirect effect on academic adjustment through emotion regulation ($\beta=0.205$, $P<0.01$). This finding indicates the mediating role of emotion regulation in the relationship between family emotional climate and academic adjustment.

Conclusion

The purpose of this study was to present an academic adjustment model based on family emotional climate and with the mediating role of emotion regulation. The result of the structural equation modeling analysis showed that the proposed model has a good fit. The results of the Pearson correlation coefficient and structural equation modeling showed that family emotional climate has a positive and significant relationship with academic adjustment. However, the results of structural equation modeling showed that this direct effect is not significant. That is, the emotional atmosphere of the family has no causal and significant effect on academic adjustment. Also, these results were based on the study of Momeni et al. (2017) that there was a positive and significant relationship between positive emotions and family emotional climate with academic engagement and a negative relationship between negative emotions and academic enthusiasm. Excitement and the emotional atmosphere of the family are good predictors of academic enthusiasm.

In explaining these results, it can be said that one of the important issues for the development of adaptation at all levels (social, emotional, psychological, and educational) of children is the creation of a suitable environment for stimulating and maintaining the friendly parent-child relationship,

which is possible by creating an emotional atmosphere of a family that is full of innovative decision-making and resistance to ambiguous conditions and other environmental pressures.

The results of the Pearson correlation coefficient and structural equation modeling showed that emotion regulation has a positive and significant relationship with academic adjustment. The results of structural equation modeling showed that this direct effect is significant. That is, emotional regulation has a positive and significant effect on academic adjustment.

In explaining these results, it can be said that those who cannot accept their negative emotions and are unable to control and cope with them and use negative emotion regulation strategies in some way, are more afraid of the experience of failure and avoid it. Therefore, this inability to manage emotions, which can be caused by the fear of failure and evaluation by others, leads to low academic adjustment, which negatively affects all aspects of adjustment.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the Ph.D. thesis of the first author in the field of Educational Psychology at the Faculty of Literature and Humanities of Lorestan University with the code of ethics IR. LUMS. REC.1402.39. To maintain the observance of ethical principles in this study, an attempt was made to collect information after obtaining the consent of the participants. Participants were also reassured about the confidentiality of the protection of personal information and the presentation of results without mentioning the names and details of the identity of individuals

Funding: This study was conducted as a PhD thesis with no financial support.

Authors' contribution: The first author was the senior author, the second was the supervisors and the third was the advisors.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: The supervisors and advisors of this research and the students who participated in this research are hereby thanked and appreciated.

نقش میانجی گر نظم جویی هیجانی در رابطه بین جو عاطفی خانواده و سازگاری تحصیلی

مریم شاکرمی^۱، حسنعلی ویسکرمی^۲، مسعود صادقی^۳

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران.

۲. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران.

۳. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۱۲

بازنگری: ۱۴۰۳/۰۴/۱۰

پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۱۵

انتشار برخط: ۱۴۰۴/۰۴/۰۱

کلیدواژه‌ها:

سازگاری تحصیلی،

جو عاطفی خانواده،

نظم جویی هیجان

زمینه: اعتقاد بر این است که یکی از تأثیرگذارترین عوامل موفقیت نوجوان، سازگاری تحصیلی است و پیامدهای مهمی در توانایی‌های نوجوانان برای موفقیت در مدرسه و بزرگسالی دارد. ساختار و جو عاطفی خانواده در کنار آموزش مهارت‌های تنظیم هیجانی به نوجوان می‌تواند زمینه را برای سازگاری هیجانی، تحصیلی و اجتماعی فراهم کند؛ بنابراین انجام یک مطالعه در جهت عوامل تأثیرگذار بر سازگاری دانش‌آموزان یک ضرورت اساسی در دوران نوجوانی است.

هدف: پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش میانجی گر نظم جویی هیجان در رابطه بین جو عاطفی خانواده و سازگاری تحصیلی بود.

روش: پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی که به روش مدل‌سازی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر خرم‌آباد در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ تشکیل دادند. نمونه پژوهش ۳۱۵ نفر از دانش‌آموزان دوره دوم شهر خرم‌آباد بود که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس جو عاطفی خانواده هیل‌برن (۱۹۶۴)، مقیاس تنظیم هیجان گراس و جان (۲۰۰۳) و مقیاس سازگاری تحصیلی بیکر و سرباک (۱۹۸۴) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS.22 استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و نرم‌افزار Smart PLS.3 برای مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد تمام ابعاد جو عاطفی خانواده و نظم جویی هیجان با نمره کل سازگاری تحصیلی رابطه مثبت و معنی‌داری دارند ($P < 0/05$). نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که جو عاطفی خانواده اثر مستقیم و معنی‌داری بر سازگاری تحصیلی ندارد؛ بلکه از طریق نقش میانجی گر نظم جویی هیجانی رابطه غیرمستقیم خوبی با سازگاری تحصیلی دارد ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: بنابراین با آموزش مهارت‌های تنظیم جویی هیجانی به والدین و دانش‌آموزان می‌توان نقش سایر عواملی که منجر به ناسازگاری و عدم انطباق دانش‌آموزان می‌شود را به نسبت تعدیل کرد. لذا به مسئولین آموزش و پرورش پیشنهاد می‌شود تا آموزش روابط والد-فرزند و مهارت‌های نظم جویی هیجانی را در یک الگوی متقابل والدین و دانش‌آموزان در دستور کار قرار دهند.

استناد: شاکرمی، مریم؛ ویسکرمی، حسنعلی؛ و صادقی، مسعود (۱۴۰۴). نقش میانجی گر نظم جویی هیجانی در رابطه بین جو عاطفی خانواده و سازگاری تحصیلی. مجله علوم روانشناختی،

دوره ۲۴، شماره ۱۴۸، ۷۹-۹۵.

DOI: [10.52547/JPS.24.148.79](https://doi.org/10.52547/JPS.24.148.79) ۱۴۰۴، شماره ۱۴۸، دوره ۲۴، مجله علوم روانشناختی،

مقدمه

سازگاری یعنی هماهنگی ساختن رفتارها به‌منظور برآورده ساختن نیازهای محیطی که غالباً مستلزم اصلاح تکانه‌ها، هیجانات یا نگرش‌ها است (موسیوند، ۱۴۰۰) یک بعد از سازگاری، سازگاری تحصیلی است. اریکسون و همکاران (۲۰۱۵) بر این باورند که یکی از تأثیرگذارترین عوامل موفقیت نوجوان، سازگاری تحصیلی^۱ است و پیامدهای مهمی در توانایی‌های نوجوانان برای موفقیت در مدرسه و بزرگسالی دارد (بیل و همکاران، ۲۰۱۸)؛ بنابراین سازگاری تحصیلی به نیازمندی‌های سازگاری مرتبط با تحصیل می‌پردازد. درواقع، حوزه‌ای ویژه از مفهوم عمومی سازگاری، سازگاری تحصیلی نامیده می‌شود که درزمینه‌ی سازگار شدن شخص با دوره و رشته تحصیلی و فضای آموزشی و نیازها و مقررات آن است. پس می‌توان گفت دانش‌آموزانی سازگار محسوب می‌شوند که قادرند پس از فراغت از تحصیل به تجربه مستمر و تحصیلی به‌عنوان یک تجربه فزاینده نگاه کنند و این توانایی را دارند که از استعدادهای خود به نحو مطلوب استفاده کنند و درنهایت از نظر تحصیلی ثمربخش باشند (دیاکونو- قراسیم و میرایی، ۲۰۱۶). لذا نوع تجارب آموزشی می‌تواند تعیین‌کننده سطحی از سازگاری تحصیلی باشد که قادر است فرآیند آموزش و یادگیری را تحت تأثیر قرار دهد (هو و همکاران، ۲۰۲۰). به نظر اوئیل و همکاران (۲۰۱۶) از آنجاکه محیط مدرسه یکی از تأثیرگذارترین حوزه‌های اجتماعی در زندگی یک نوجوان است، تجارب دانش‌آموزان و سازگاری یا عدم سازگاری با مدرسه می‌تواند تأثیرات مثبت و منفی بر رشد او داشته باشد. به‌طور کلی این تأثیرات فراتر از رفتاری معمولی در مدرسه اعم از عملکرد تحصیلی و حضور و غیاب در کلاس است و به رفتارهای جامعه‌پسند یا ضداجتماعی گسترش می‌یابد (اوئیل و همکاران، ۲۰۱۶). پژوهش‌های گسترده‌ای از انواع مدل‌های سازگاری فراهم شده‌اند که سازگاری و سازش در زمینه تحصیل را نیز شامل می‌شوند (شارما و همکاران، ۲۰۱۵). نتایج پژوهش‌ها حاکی از این است که دانش‌آموزانی که یادگیری بهتری دارند بهتر می‌توانند با محیط سازگار شوند و یادگیری بهتری دارند و دانش‌آموزانی که یادگیری پایینی دارند ناسازگارتر و عملکرد پایین‌تری دارند (هو و همکاران، ۲۰۲۰؛ اورتیچوگا و همکاران،

۲۰۲۱). هرکس دوست دارد که از عملکرد بهتری برخوردار باشد که این خود نیازمند آن است که عواملی که در بهبود یا ضعف در سازگاری نقش دارند شناسایی و مدیریت شوند. به نظر می‌رسد یکی از این عوامل جو عاطفی خانواده^۲ است. یکی از پیش‌بینی‌کننده‌های سازگاری اجتماعی^۳ مثبت نوجوانان، رشد در خانه‌ای راحت با پیوند عاطفی مطمئن بین اعضای خانواده است (موسیوند، ۱۴۰۰). محیطی که کودکان تجربه می‌کنند از طرق مختلف بر رشد و تکامل کلی آن‌ها تأثیر می‌گذارد. خانواده‌ها، مدارس، محله‌ها، همسالان و فرهنگ کودکان همه در رشد هیجانی نقش دارند (موریس و همکاران، ۲۰۰۷). جو عاطفی خانواده را مجموع روابط و تعاملات عاطفی که بین اعضای یک خانواده وجود دارد؛ همانند بیان احساسات و علائق، نحوه ارتباط و طرز برخورد افراد با یکدیگر می‌دانند (هاشمی سنجاپی و همکاران، ۱۴۰۲). منظور از جو و فضای عاطفی خانواده روابط و تبادلات روانی و عاطفی است که بین اعضای آن وجود دارد. کلیت این روابط برخوردار از شکل خاصی است که در واقع تعیین‌کننده شکل غالب رفتاری اعضای خانواده است. روابط عاطفی پدر و مادر با فرزندان نقش بسیار مهمی در فرآیند رشد و سازگاری دانش‌آموزان دارد، بدین‌صورت که اگر محبت و یکرنگی بر فضای خانواده حاکم باشد، فرزندان فرصت می‌یابند تا بدون نگرانی و ترس از تنبیه شدن، به ابراز وجود بپردازند و در موارد لازم از طریق رفتار انطباقی و سازگارانه از حقوق خود دفاع کنند (مؤمنی و همکاران، ۱۳۹۶). نتایج مطالعه گومز-بایا و همکاران (۲۰۲۰) نیز گویای این است که جو عاطفی خانواده بر سلامت جسمانی، هیجانی و اجتماعی و رضایت از زندگی نوجوانان مؤثر است، همچنین مشخص شده است مشکلات خانواده می‌تواند به شکست در تحصیل و تعلیم و تربیت، فروپاشی روابط اجتماعی، بیگانگی اجتماعی و استفاده الکل و مواد مخدر منجر شود (مک کاردی و فلانگان، ۲۰۲۱). پژوهش‌های بالینی نیز نشان داده است که جو خانواده مثبت یک عامل محافظتی برای مشکلات اجتماعی نوجوانان است (پارک و شپ، ۲۰۱۵) و بر بهزیستی آن‌ها تأثیر می‌گذارد (برینکسما و همکاران، ۲۰۲۰). همان‌طور که اولسون (۱۹۸۳) تأکید کرد، خانواده‌ها در نمونه‌های جامعه نباید تنها به‌عنوان گروه کنترل برای مقایسه با خانواده‌ها در محیط‌های بالینی

3. Social adjustment

1. Academic adjustment

2. The emotional climate of the family

و بیان کمتر هیجان منفی مرتبط است و سرکوبی باتجربه و بیان کمتر هیجان مثبت و تجربه بیشتر هیجان منفی در ارتباط است (گراس، ۲۰۰۳؛ مگ ری و گراس، ۲۰۲۰). پژوهش‌های مستمر حاکی از اهمیت این سازه در بین پژوهشگران است. دلگادو و همکاران (۲۰۲۳) معتقدند که راهبردهای تنظیم شناختی هیجان در ارزیابی خطر ابتلا به اختلالات هیجانی مفید هستند و ممکن است سبک افراد را نشان دهند. زاکسکی و همکاران (۲۰۲۴) نتیجه گرفته‌اند که برنامه پیامدهای مثبت با تنظیم هیجان یک مداخله فرا تشخیصی برای نوجوانانی است که در معرض خطر ابتلا به اختلالات هیجانی هستند. کریتیکو و جیوازولیا (۲۰۲۲) در یک مرور سیستماتیک با هدف تنظیم هیجان، سرزندگی تحصیلی، و سازگاری تحصیلی دانشجویان دانشگاه در چارچوب نظریه خودتعیین‌گری اکثر مطالعاتی که در مرور سیستماتیک گنجانده شده‌اند، عوامل فردی، خودکارآمدی، انگیزه درونی، عوامل تحصیلی، یعنی تمایل به ترک تحصیل، جو یادگیری، و عوامل خانوادگی و اجتماعی از جمله حمایت اساتید، همسالان و خودمختاری والدین را به‌عنوان قوی‌ترین متغیرهای تأثیرگذار بر سازگاری تحصیلی گزارش کرده‌اند. زان (۲۰۲۲) در پژوهشی با هدف ارتباط بین روابط والدین، راهبردهای تنظیم هیجان و تجارب روان‌پریشی در نوجوانان نتایج نشان داد که رابطه والدین و نحوه ارتباط بین والد-فرزند به همراه جو خانوادگی عاطفی ارتباط بین راهبردهای تنظیم هیجان و پریشانی ناشی از تجارب روان‌پریشی را تعدیل کرد.

در مجموع، زندگی تحصیلی از مهم‌ترین دوره‌های زندگی فرد است که بر تربیت و یادگیری ثمربخش و موفقیت‌آمیز فرد تأثیر می‌گذارد و در آنجا لیاقت‌ها و توانایی‌ها به بار می‌نشیند و پیشرفت‌های علمی حاصل می‌شود. اما در زندگی روزانه‌ی تحصیلی، دانش‌آموزان با انواع چالش‌ها، موانع و فشارهای خاص این دوره (از جمله نمرات ضعیف، سطوح استرس، تهدید اعتماد به نفس، در نتیجه‌ی عملکرد، کاهش انگیزش و تعامل و...) مواجه می‌شوند. برخی از دانش‌آموزان در برخورد با این موانع و چالش‌ها موفق عمل می‌کنند، اما گروهی دیگری از دانش‌آموزان در این زمینه ناموفق هستند. بر این اساس، به‌منظور آگاهی از تأثیر عوامل بافتی و روانی (الگوهای ارتباط خانواده و نظم‌جویی هیجانی) به‌عنوان عناصر اصلی بر

موردبررسی قرار گیرند، بلکه نیاز به مطالعه جو خانواده در نمونه‌های جامعه است. تحقیقات در مورد جو خانواده و سازگاری نوجوانان در نمونه‌های جامعه هنوز ادامه دارد. کوروک و همکاران (۲۰۲۲) معتقدند که خانواده نقش مهمی در رشد اجتماعی نوجوانان دارد. باین‌حال، اطلاعات کمی در مورد تأثیر جو خانواده بر سازگاری اجتماعی نوجوانان وجود دارد و اصطلاح «جو خانواده» به‌ندرت به‌وضوح تعریف می‌شود و معمولاً با مفاهیم دیگری مانند نظام‌های خانواده یا محیط‌های خانوادگی مرتبط است. نتایج مطالعه زو و زو (۲۰۲۲) با هدف تأثیر محیط خانواده بر پیشرفت تحصیلی نوجوانان: نقش کیفیت تعامل با همسالان و شکاف انتظارات آموزشی نتایج نشان داد که (۱) محیط خانواده و کیفیت تعامل با همسالان می‌تواند پیشرفت تحصیلی نوجوانان را به‌طور مثبت پیش‌بینی می‌کند. نتایج نشان داد که استفاده ۲۷/۵ درصد از واریانس از کیفیت تعامل با همسالان با توجه به نقش واسطه‌ای جزئی در ارتباط بین محیط خانواده و پیشرفت تحصیلی تبیین می‌شود. در نهایت شکاف انتظارات آموزشی، تأثیر محیط خانواده بر پیشرفت تحصیلی و همچنین بر کیفیت تعامل با همسالان را تعدیل می‌کند. متغیر دیگری که هم با سازگاری تحصیلی هم با جو عاطفی خانواده ارتباط دارد نظم‌جویی هیجان^۱ است (موریس و همکاران، ۲۰۰۷؛ پلی و هاجل، ۲۰۲۲). تنظیم هیجان مجموعه‌ای از فرآیندهای تنظیمی است که می‌تواند برای به‌منظور تغییر بزرگ در جهت تعدیل هیجانات، تأخیر و مدت زمان پاسخ‌های عاطفی استفاده شود (میراندا و همکاران، ۲۰۱۲؛ آونگ و تامپسون، ۲۰۱۹). پژوهش نشان می‌دهند که در رویارویی با اتفاقات استرس‌زا، افراد از راهبردهای مختلف تنظیم هیجان برای تغییر یا تغییر تجربه هیجانی خویش بهره می‌برند (برناردو و همکاران، ۲۰۲۲). برای سازگار شدن با وقایع استرس‌زای زندگی به تنظیم هیجان نیاز داریم تنظیم هیجان به این‌که فرد چه هیجانی داشته باشد، چه وقت داشته باشد و چگونه آن‌ها را تجربه کند اشاره می‌کند (گراس، ۱۹۹۸) و شامل دو راهبرد شناخته‌شده ارزیابی مجدد^۲ و سرکوبی^۳ است که به دو راهبرد متمرکز بر پیش‌آیند^۴ و متمرکز بر پاسخ^۵ تقسیم می‌شوند و پیامدهای متفاوتی را به همراه دارند. ارزیابی مجدد بیشتر باتجربه و بیان بیشتر هیجان مثبت و تجربه

1. Emotion Regulation

2. reappraisal

3. suppression

4. antecedent focus

5. response focus

(ب) ابزار

مقیاس سازگاری تحصیلی^۶: این پرسشنامه یک ابزار خودگزارش‌دهی است؛ دارای ۲۴ گویه است، بیکر و سیریاک (۱۹۸۴) آن را طراحی کرده‌اند، نسخه اصلی آن مشتمل بر ۶۷ سؤال و ۴ زیر مقیاس، سازگاری تحصیلی (۲۴ سؤال)، سازگاری اجتماعی (۲۰ سؤال)، سازگاری شخصی هیجانی (۲۰ سؤال) و دلبستگی به مؤسسه / مدرسه (۸ سؤال) است. در پژوهش حاضر از زیر مقیاس سازگار تحصیلی با ۲۴ سؤال استفاده شده و پاسخ‌دهنده با مقیاس لیکرت هفت درجه‌ای (اصلاً=۱ تا کاملاً=۵) که هر ماده دارای ارزشی بین ۱ تا ۷ است؛ که با سؤالاتی مانند: (احساس می‌کنم برای تحصیل در مدرسه و انجام تکالیف درسی آن‌گونه که انتظارش را داشتم، به قدر کافی زرنک و باهوش نیستم. با توجه به تلاشی که برای درس خواندن می‌کنم، نتایج مناسبی نمی‌گیرم.) سازگاری تحصیلی را می‌سنجد. حداقل نمره در این زیر مقیاس ۲۴ و حداکثر ۱۲۰ است. نمره بالاتر در این مقیاس نشان‌دهنده سازگاری بالاتر است. در بررسی بیکر و سیریاک ضریب آلفای کرونباخ همه خرده مقیاس‌های و نمره کل بیشتر از ۰/۸۰ بود. بیرز و گوسینس (۲۰۰۲) در پژوهشی روی ۳۶۸ دانشجوی سال اول دختر و پسر در کشور هلند (مقیاس سازگاری تحصیلی) را اجرا کردند. در این پژوهش روایی عاملی مقیاس تأیید شد و اعتبار آن با محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۹۲ محاسبه شد. در پژوهش دیگری باستین و همکاران (۲۰۱۸) در نمونه‌ای متشکل از ۱۲۲ نفر پس از تأیید ردایی محتوایی و صوری اعتبار درونی با محاسبه آلفای کرونباخ بین در دامنه ۰/۸۱ تا ۰/۹۰ به دست آوردند. در ایران در پژوهش میکائیلی منبع (۱۳۸۹) این پرسشنامه به نسخه فارسی ترجمه شد و روایی و پایایی آن بر روی دانشجویان دانشگاه ارومیه بررسی شد. نتیجه پژوهش وی حاکی از روایی مطلوب و اعتبار از نوع همسانی درونی برابر ۰/۷۸ برای این پرسشنامه بود. در پژوهش پورپاریزی و همکاران (۱۳۹۷) روایی سازه پرسشنامه بر اساس شاخص همسانی درونی تحلیل عاملی بررسی شد و نتیجه به دست آمده نشان‌دهنده همسانی درونی سؤال‌ها بر روی عامل اول است. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۰ برای این زیر مقیاس محاسبه شد.

میزان سرزندگی و سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان، مورد توجه قرار گرفت و با توجه به خلأ پژوهشی در این حوزه و نتایج مطالعات متناقضی که در این خصوص وجود داشت ضرورت انجام مطالعه در جهت تعیین نقش هر کدام از این سازه‌ها مشهودتر بود. پژوهش حاضر انجام شد. به‌طور مشخص‌تر، سؤال اصلی پژوهش این است که آیا نظم‌جویی هیجان در رابطه بین جو عاطفی خانواده و سازگاری تحصیلی نقش میانجی‌گری را دارد؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: روش پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری^۱ (SEM) به‌طور خاص معادلات رگرسیون ساختاری (آمیخته‌ای از تحلیل مسیر و تحلیل عاملی) بود. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی پسران دوره دوم متوسطه شهر خرم‌آباد که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مشغول به تحصیل بودند، تشکیل می‌دهند. در این پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای ۳۱۵ نفر از دانش‌آموزان مقطع متوسطه انتخاب شدند. بدین صورت که در ابتدا از بین ۲۴ مدرسه شهر خرم‌آباد ۴ مدرسه دولتی عادی به‌طور تصادفی انتخاب شدند، سپس از هر مدرسه ۷۹ نفر از دانش‌آموزان پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم به‌طور تصادفی انتخاب شدند. در ادامه ضمن دسترسی به مدارس با هماهنگی و کسب مجوزهای لازم از مسئولین از مدیران و دبیران درخواست شد تا پرسشنامه را در کلاس خود به اشتراک بگذارند. ملاک‌های ورود شامل امضاء رضایت آگاهانه، دامنه سنی ۱۶ تا ۱۸ سال همچنین ملاک‌های خروج شامل بی‌میلی شرکت در پژوهش و سابقه مصرف مواد (بر اساس پرونده دانش‌آموزان)، سابقه رفتارهای خودزنی و قلدری در مدرسه (با توجه به گزارشات مشاور مدرسه) بود. در این پژوهش بر اساس فرمول سوپر (۲۰۲۴) برای محاسبه حجم نمونه در مدل‌یابی معادله ساختاری با اندازه اثر^۲ ۰/۱۹، توان آزمون^۳ ۰/۸۰، تعداد متغیرهای مکنون^۴ ۳، تعداد سؤالات پرسشنامه^۵ (متغیر مشاهده‌پذیر) ۵۰ و میزان خطای ۰/۰۵ حداقل نمونه ۱۰۰ و حداکثر آن ۱۰۰۰ برآورد شد. که در این پژوهش ۳۱۵ داده جمع‌آوری شد.

4. number of latent variables

5. number of observed variables

6. student adaptation to college questionnaire

1. Structural equation modeling (SEM)

2. anticipated effect size

3. desired statistical power level

عاطفی خانواده از روش آلفای کرون باخ، دونیمه کردن و گاتمن استفاده شده که به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۷۷ و ۰/۷۷ به دست آمد (شهمرادی و همکاران، ۱۴۰۰). در این پژوهش نیز برای بررسی همسانی درونی از روش آلفای کرونباخ استفاده و ۰/۷۴ به دست آمد در ضمن روایی صوری و محتوایی این مقیاس مورد تأیید سه تن از متخصصان دانشگاه لرستان قرار گرفت.

پرسشنامه تنظیم هیجان^۲ (ERQ): به منظور اندازه‌گیری راهبردهای تنظیم هیجان توسط گراس و جان (۲۰۰۳) تدوین شده است. این پرسشنامه ۱۰ سؤال دارد که مشتمل بر دو خرده مقیاس ارزیابی مجدد با ۶ سؤال و سرکوبی با ۴ سؤال است. شرکت‌کنندگان در یک مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای از به شدت مخالفم (با نمره ۱) تا به شدت موافقم (با نمره ۷) پاسخ می‌دهند. سؤالات ۲، ۴، ۶ و ۹ پرسش‌نامه بعد سرکوبی را موردسنجش قرار می‌دهند و بقیه سؤالات تنظیم ارزیابی مجدد را موردسنجش قرار می‌دهند. حداقل نمره به این ابزار ۱۰ و حداکثر ۷۰ است در پژوهش گراس و جان همبستگی درونی برای ارزیابی مجدد ۰/۷۹ و سرکوبی ۰/۷۳ به دست آمده است (گراس و جان، ۲۰۰۳). کارایمن و وینگرهوتس (۲۰۱۲) همبستگی درونی را برای ارزیابی مجدد ۰/۸۳ و برای سرکوبی ۰/۷۹ گزارش کردند. در ایران بیرامی و همکاران (۱۳۹۱) نیز اعتبار این ابزار را با آلفای کرونباخ بین ۰/۶۰ تا ۰/۸۱ محاسبه کرد. در پژوهش حاضر مقدار آلفای کرونباخ برای ارزیابی مجدد ۰/۷۸ و سرکوبی ۰/۷۶ به دست آمد. در جدول ۲ ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش گزارش شده است. روایی صوری و محتوایی آن نیز به وسیله این پژوهش‌ها مورد تأکید قرار گرفته است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS.22 در جهت استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و نرم افزار Smart PLS.3 در جهت استفاده مدل‌سازی معادلات ساختاری با سطح معنی داری ۰/۰۵ استفاده شد.

یافته‌ها

میانگین (و انحراف استاندارد) سنی دانش‌آموزان شرکت کننده در مطالعه ۱۷/۶۶ (و ۳/۱۹) بود. میانگین (و انحراف استاندارد) معدل دانش‌آموزان ۱۵/۱۵ (و ۲/۱۶) بود. از بین دانش‌آموزان شرکت کننده ۳۰/۱۵ درصد (۹۵

مقیاس جو عاطفی خانواده^۱: این مقیاس به منظور میزان مهرورزی در تعاملات کودک - والد ساخته شد. این مقیاس توسط هیل برن (۱۹۶۴) به نقل از مؤمنی و همکاران، (۱۳۹۶)، ساخته شد، شامل ۱۶ گویه است و هدف آن ارزیابی جو عاطفی خانواده (رابطه پدر - فرزندی و رابطه مادر - فرزندی) است و هر دو گویه آن یک بعد را می‌سنجد بعد محبت با دو گویه (۱ و ۲)، نوازش با دو گویه (۳ و ۴)، تأیید کردن با دو گویه (۵ و ۶)، تجربه کردن مشترک با دو گویه (۷ و ۸)، هدیه دادن با دو گویه (۹ و ۱۰)، تشویق با دو گویه (۱۱ و ۱۲)، اعتماد با دو گویه (۱۳ و ۱۴) و احساس امنیت با دو گویه (۱۵ و ۱۶)، است. از ۱۶ سؤال موجود در پرسشنامه، ۸ سؤال به پدر و ۸ سؤال به مادر اختصاص داده شده است. در این پرسشنامه سؤال‌ها پنج گزینه‌ای (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد) است و آزمودنی برحسب احساس خود یکی از آن‌ها را علامت می‌زند. نمره‌گذاری از ۱ تا ۵ درجه لیکرت صورت می‌گیرد به این صورت که به گزینه خیلی کم، نمره ۱، کم ۲، متوسط ۳، زیاد ۴ و خیلی زیاد ۵ تعلق می‌گیرد. نمرات بالاتر از متوسط نشان‌دهنده وجود جو عاطفی مناسب بین اعضای خانواده و نمرات پایین‌تر از متوسط حاکی از جو عاطفی ضعیف در بین افراد خانواده است. در مجموع ۴۰ نمره به پدر و ۴۰ نمره به مادر اختصاص داده شده است. که در کل آزمودنی در صورت دادن نمره‌ی کامل به والد خود نمره ۸۰ را به والدین خود اختصاص می‌دهد. حد پایین نمره این مقیاس صفر و حد بالای آن نمره ۶۴ است. هیل برن (۱۹۶۴) در گزارش خود همسانی درونی این مقیاس را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ گزارش داد و روایی صوری و سازه آن را مطلوب گزارش کرد. روایی سازه پرسشنامه جو عاطفی هیل برن توسط کاپتانویچ و اسکوگ (۲۰۲۱) با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی بررسی شد. نتایج حاصل از تحلیل عاملی تأییدی ۱۶ سؤال را در ۸ خرده مقیاس تأیید کرد. همچنین پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۹ گزارش شد. مؤمنی و همکاران (۱۳۹۶) ضریب پایایی آزمون جو عاطفی خانواده را از طریق آلفای کرونباخ و بازآزمایی محاسبه کرد که به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۳ هستند. در پژوهش سراج و صفرزاده (۱۳۹۱) روایی محتوایی و صوری و سازه این مقیاس مطلوب ارزیابی شد. برای بررسی همسانی درونی مقیاس جو

1. Family Emotional Climate Questionnaire

2. The Emotion Regulation Questionnaire (ERQ)

نفر) در پایه دهم، ۴۷/۶ درصد (۱۵۰ نفر) در پایه یازدهم و ۲۲/۲۲ درصد (۷۰ نفر) در پایه دوازدهم مشغول به تحصیل بودند.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد نمرات متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	SE	کمینه	بیشینه	کجی	کشیدگی
محبت	۷/۸۰	۲/۱۴	۲	۱۰	۰/۵۲	-۰/۰۴۰
نوازش	۶/۱۳	۲/۴۸	۲	۱۰	۱/۲۵۲	۱/۲۴۰
تائید کردن	۶/۸۴	۲/۱۹	۲	۱۰	۱/۰۴۳	۰/۲۸۱
تجارب مشترک	۶/۱۰	۲/۵۰	۲	۱۰	۰/۸۲۰	۰/۴۱۷
هدیه دادن	۶/۴۹	۲/۵۸	۲	۱۰	-۰/۷۲۵	۱/۰۶۹
تشویق کردن	۷/۶۵	۲/۳۶	۲	۱۰	۰/۲۵۱	۰/۴۲۵
اعتماد	۷/۸۵	۲/۲۲	۲	۱۰	-۰/۴۲۸	۰/۹۱۵
احساس امنیت	۸/۰۵	۲/۱۷	۲	۱۰	-۰/۳۴۰	۱/۸۰۵
نمره کل جو عاطفی	۵۶/۹۳	۱۴/۲۰	۱۶	۸۰	-۰/۳۳۴	۰/۹۲۹
سرکوبی	۱۴/۷۴	۵/۹۳	۶	۲۷	-۰/۳۸۳	۰/۳۴۱
ارزیابی مجدد	۲۳/۸۶	۹/۴۱	۷	۴۲	-۰/۶۶۵	۲/۴۴۹
نمره کل تنظیم هیجان	۳۸/۶۱	۱۳/۰۸	۱۶	۶۳	-۰/۴۱۰	۰/۶۴۷
سازگاری تحصیلی	۱۰۶/۳۸	۲۷/۲۵	۵۸	۱۶۰	-۰/۳۷۲	۱/۲۲۷

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین (و انحراف استاندارد) نمرات متغیرهای پژوهش به ترتیب برای نمره کل جو عاطفی خانواده ۵۶/۹۳ (۱۴/۲۰)، تنظیم هیجان ۳۸/۶۱ (و ۱۳/۰۸) و برای نمره کل سازگاری تحصیلی ۱۰۶/۳۸ (و ۲۷/۲۵) است.

پیش از استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری در ابتدا مفروضه‌های آن شامل نرمال بودن با آماره چولگی و کشیدگی بررسی شد نتایج نشان دهنده

این بود که عدد حاصل در بازه [۲ و -۲] قرار گرفت، لذا می‌توان توزیع داده‌ها را نرمال در نظر گرفت. وجود داده‌های پرت با استفاده از نمودار جعبه‌ای^۱ مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که داده‌های پرت از مجموعه داده‌ها حذف شدند. در گام بعد به منظور بررسی خطی بودن متغیرها از نمودار پراکندگی^۲ استفاده شد. نتایج نشان داد که رابطه بین متغیرهای مورد بررسی خطی است. علاوه بر آن نمودار پراکندگی توزیع تراکمی مقادیر مشاهده شده و مورد انتظار یک شیب ۴۵ درجه را نشان داد و همه نقاط روی خط قرار گرفتند که حاکی از نرمال بودن توزیع باقی مانده‌ها بود. مفروضه یکسانی واریانس‌ها از طریق نمودار کردن باقی‌مانده‌های پاک شده^۳ در مقابل مقادیر پیش‌بینی شده استاندارد^۴ بررسی شد. نقاط به صورت تصادفی پراکنده شده بودند که حاکی از یکسانی واریانس‌ها بود. به منظور بررسی استقلال خطاها از آماره دورین و اتسون استفاده شد. نتایج نشان داد مفروضه استقلال برقرار است (DW= ۱/۶۴). مفروضه هم‌خطی چندگانه^۵ از طریق آماره تلورانس و هم‌چنین تورم واریانس (VIF) بررسی شد. نتایج نشان داد که کمینه تلورانس برابر با ۰/۶۱۴ و بیشینه تورم واریانس برابر با ۲/۳۴ بود که نشان می‌دهد هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای مستقل وجود ندارد. با توجه به برقرار بودن مفروضه‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شد.

جدول ۲. رابطه همبستگی پیرسون بین متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱	محبت												
۲	نوازش	**۰/۶۱											
۳	تائید کردن	**۰/۵۲	**۰/۵۱										
۴	تجارب مشترک	**۰/۴۱	**۰/۴۷	**۰/۵۱									
۵	هدیه دادن	**۰/۵۸	**۰/۵۰	**۰/۵۶	**۰/۴۸								
۶	تشویق کردن	**۰/۶۶	**۰/۵۶	**۰/۶۰	**۰/۵۰	**۰/۵۹							
۷	اعتماد	**۰/۵۱	**۰/۴۷	**۰/۴۶	**۰/۳۹	**۰/۵۱	**۰/۵۶						
۸	احساس امنیت	**۰/۵۵	**۰/۴۱	**۰/۴۰	**۰/۵۳	**۰/۵۱	**۰/۵۰	**۰/۵۶					
۹	جو عاطفی	**۰/۷۹	**۰/۷۵	**۰/۷۵	**۰/۷۱	**۰/۷۸	**۰/۸۱	**۰/۷۳	**۰/۷۳				
۱۰	سرکوبی	**۰/۳۰	**۰/۲۸	**۰/۳۰	**۰/۲۱	**۰/۲۷	**۰/۴۱	**۰/۳۱	**۰/۲۴	**۰/۳۸			

4. standard predicted value

5. multi collinearity

1. Boxplot

2. Scatter plot

3. studentized

۱	**۰/۴۲	**۰/۴۸	**۰/۳۶	**۰/۳۳	**۰/۵۱	**۰/۳۲	**۰/۳۱	**۰/۳۹	**۰/۲۴	**۰/۴۶	ارزیابی مجدد	۱۱		
۱	**۰/۹۱	**۰/۷۵	**۰/۵۲	**۰/۳۷	**۰/۳۸	**۰/۵۵	**۰/۳۵	**۰/۳۲	**۰/۴۲	**۰/۳۰	**۰/۴۷	تنظیم هیجان	۱۲	
	**۰/۴۴	**۰/۴۴	**۰/۲۶	**۰/۲۹	**۰/۲۳	**۰/۱۷	**۰/۲۷	**۰/۲۰	**۰/۲۱	**۰/۲۸	**۰/۱۳	**۰/۳۱	سازگاری تحصیلی	۱۳

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود با توجه به مقدار کمتر از ۰/۰۸ ریشه میانگین مربع باقیمانده (SRMR) مدل موردنظر از تناسب خوبی برخوردار است. همچنین برای سنجش اثرات غیرمستقیم برای برازش دقیق مدل کلی استنتاج آماری (مبتنی بر بوت استرپ) اختلاف بین ماتریس کوواریانس تجربی و ماتریس کوواریانس که توسط مدل عامل مرکب ذکر شده است از مجذور فاصله اقلیدسی (d-ULS) و فاصله ژئودزیکی (d-G) استفاده شد. با توجه به اینکه کرانه بالایی فاصله اطمینان برای این دو شاخص از ۰/۹۵ بیشتر بود مدل پیشنهادی برای سنجش اثرات غیرمستقیم از برازش مطلوبی برخوردار است. همچنین از آنجایی که مقدار χ^2 مدل پیشنهادی به خودی خود اطلاعات کافی برای قضاوت برازش مدل ارائه نمی‌دهد، شاخص تناسب هنجار (NFI) از مقدار χ^2 از مدل، به‌عنوان معیار استفاده شد با توجه به مقدار NFI از ۰/۹ بیشتر است مدل از برازش مطلوبی برخوردار است. در جدول ۴ ضرایب استاندارد برآورده شده بین متغیرهای پژوهش گزارش شده است.

بر اساس یافته‌های گزارش شده در جدول ۲ مشخص است که ضریب همبستگی پرسون بین نمره کل سازگاری تحصیلی با مؤلفه‌های جو عاطفی خانواده مثبت و معنی‌دار است. همچنین رابطه همبستگی بین سازگاری تحصیلی و هر دو مؤلفه تنظیم هیجان مثبت و معنی‌دار است ($P < ۰/۰۵$). از طرف دیگر ضریب همبستگی پرسون بین همه مؤلفه‌های جو عاطفی خانواده و همچنین نمره کل آن با مؤلفه‌ها و نمره کل تنظیم هیجان مثبت و معنی‌دار است ($P < ۰/۰۵$).

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل ساختاری مفروضه پژوهش

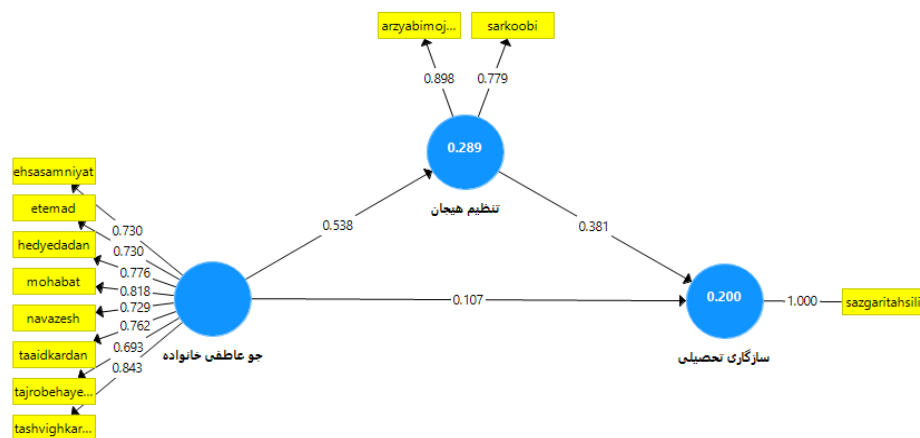
شاخص برازش	مقدار
ریشه میانگین مربع باقیمانده (SRMR)	۰/۰۶۸
مجذور فاصله اقلیدسی (d-ULS)	۰/۳۰۴
فاصله ژئودزیکی (d-G)	۰/۱۳۸
کای اسکوئر (Chi-Square)	۲۵۱/۳۸۱
شاخص تناسب هنجار (NFI)	۰/۹۳۶

جدول ۴. ضرایب استاندارد برآورد شده بین متغیرهای پژوهش

ضرایب استاندارد مستقیم	ضریب استاندارد	انحراف معیار	T	P
جو عاطفی خانواده - تنظیم هیجان	۰/۵۳۸	۰/۰۳۸	۱۴/۳۲۰	۰/۰۰۱
تنظیم هیجان - سازگاری تحصیلی	۰/۳۸۱	۰/۰۶۳	۶/۰۴۵	۰/۰۰۱
جو عاطفی خانواده - سازگاری تحصیلی	۰/۱۰۷	۰/۰۶۹	۱/۵۴۹	۰/۱۲۲
ضرایب استاندارد غیرمستقیم	ضریب رگرسیون استاندارد	انحراف معیار	T	P
	۰/۲۰۵	۰/۰۴۰	۵/۰۸۰	۰/۰۰۱

استفاده شد. بر اساس یافته‌های گزارش شده در جدول ۴ مشخص است که جو عاطفی خانواده به‌طور غیرمستقیم و از طریق تنظیم هیجان بر سازگاری تحصیلی تأثیر دارد ($\beta = ۰/۲۰۵$, $P < ۰/۰۱$). این یافته دال بر نقش میانجی تنظیم هیجان در ارتباط بین جو عاطفی خانواده و سازگاری تحصیلی دارد.

بر اساس یافته‌های گزارش شده در جدول ۴ مشخص است که ضریب استاندارد برآورد شده جو عاطفی خانواده بر تنظیم هیجان برابر با ($\beta = ۰/۵۳۸$, $P < ۰/۰۱$) و تنظیم هیجانی بر سازگاری تحصیلی ($\beta = ۰/۳۸۱$, $P < ۰/۰۱$) مثبت و معنی‌دار هستند. این یافته دال بر تأثیر معنی‌دار و مستقیم جو عاطفی خانواده بر تنظیم هیجان و تنظیم هیجان بر سازگاری تحصیلی است. همچنین نتایج نشان داد که جو عاطفی خانواده تأثیر معنی‌داری بر سازگاری تحصیلی ندارد. به‌منظور تحلیل ضرایب غیرمستقیم بین جو عاطفی خانواده و سازگاری تحصیلی از روش آماری بوت استرپینگ

شکل ۱. ضرایب استاندارد برآورد شده مدل مفروضه پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

امکان‌پذیر است، برای ایجاد محیط خانوادگی خلاق و با انگیزه باید محیطی سرشار از قدرت ریسک‌پذیری، تولید ایده‌های جدید، آزادی عمل برای فرد فراهم شود تا بتواند به بهترین شکل از انگیزه و نیروی خلاقیت خود در جهت بهبود شرایط زندگی تحصیلی بهترین بهره را ببرند (مؤمنی و همکاران، ۱۳۹۶). آنچه در بین افراد خانواده باید گسترش یابد شکل-گیری روندی است که در آن تولید ایده و نظر به‌خودی خود ارزشمندی است و اینکه ایده‌های افراد خانواده تا پایان مرحله بحث و گفتگو قضاوت نشود تا فرد اشتیاق خود را برای به‌کارگیری ایده‌های جدید از دست ندهد. برای ایجاد سازگاری تحصیلی در کارهای روزانه کودکان نیاز به حمایت دارند زیرا اجرای طرح‌های بدون علاقه و اشتیاق منجر به موفقیت نمی‌شوند و لذا حمایت عاطفی خانواده می‌تواند نقش مثبتی در جلوگیری از بروز ناکامی‌های ممکن داشته باشد. ایجاد انگیزه و رشد سازگاری کودکان در سایه پشتیبانی مکرر خانواده و ایجاد محیطی سرشار از محبت و همدلی فراهم می‌شود. ایجاد محیط‌های کاری و تحصیلی نوآورانه و پیچیده، البته در سطح متوسط در محیط‌های آموزشی و خانوادگی که احتمال موفقیت کودک در آن بالا است سبب می‌شود که کودکان سازگاری تحصیلی داشته باشند. از سوی دیگر جو خانوادگی مبتنی بر حمایت و همدلی که کودک در آن احساس کنند هر زمانی که توانایی حل مسائل درسی را نداشته باشد (یا به‌نوعی در حل مسئله شکست بخورد) از سوی خانواده قضاوت نمی‌شود و این امر را به صفات شخصیتی او نسبت نمی‌دهند زمینه

هدف از انجام این پژوهش ارائه مدل سازگاری تحصیلی بر اساس جو عاطفی خانواده و با نقش میانجی‌گر نظم‌جویی هیجان بود. نتیجه تجزیه و تحلیل مدل معادلات ساختاری نشان داد که مدل پیشنهادی از برازش مطلوبی برخوردار است. نتایج حاصل از ضریب همستگی پیرسون و مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که جو عاطفی خانواده با سازگاری تحصیلی رابطه مثبت و معنی‌داری دارد. اما نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که این اثر مستقیم معنی‌دار نیست. یعنی جو عاطفی خانواده اثر علی و معناداری بر سازگاری تحصیلی ندارد؛ این نتایج با مطالعه (زو و زو، ۲۰۲۲؛ کریتیکو و جیوازولیا، ۲۰۲۲) همخوانی دارد. همچنین این نتایج با مطالعه مؤمنی و همکاران (۱۳۹۶) مبنی بر اینکه بین عواطف مثبت و جو عاطفی خانواده با اشتیاق تحصیلی، رابطه مثبت و معنی‌دار و بین عواطف منفی و اشتیاق تحصیلی رابطه منفی وجود داشت. هیجان‌پذیری و جو عاطفی خانواده پیش‌بینی‌کننده‌های مناسبی برای اشتیاق تحصیلی هستند ناهمخوان است.

در تبیین این نتایج می‌توان گفت، یکی از مسائل مهم برای رشد سازگاری در تمامی سطوح آن (اجتماعی، هیجانی، روانشناختی و تحصیلی) کودکان ایجاد محیط مناسب برای تحریک و حفظ رابطه دوستانه والد-فرزند است، که این امر با ایجاد جو عاطفی خانواده‌ای که سرشار از تصمیم‌گیری‌های نوآورانه و مقاومت در مقابل شرایط مبهم و فشارهای محیطی دیگر است،

را برای سازگاری اجتماعی و تحصیلی بیشتر فراهم می‌آورد. لذا رشد کودکان در این فضای خانوادگی باعث می‌شود این کودکان زمانی که با مشکلات تحصیلی مواجه می‌شوند کمتر دچار تنش شوند و در حل مسائل متعارض بهتر عمل کنند. که این امر زمینه را برای رشد سطوح سازگاری در کودکان فراهم می‌آورد (زان و همکاران، ۲۰۲۲).

نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون و مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که نظم‌جویی هیجانی با سازگاری تحصیلی رابطه مثبت و معنی‌داری دارد. نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که این اثر مستقیم معنی‌دار است. یعنی نظم‌جویی هیجانی اثر مثبت و معناداری بر سازگاری تحصیلی دارد؛ این نتایج با مطالعه (زو و زو، ۲۰۲۲؛ کریتیکو و جیوازولیا، ۲۰۲۲) همخوانی دارد.

در تبیین این نتایج می‌توان گفت کسانی که نمی‌توانند هیجانات منفی خود را بپذیرند و توان کنترل و کنار آمدن با آن را ندارند و به‌نوعی از راهبردهای تنظیم هیجانی منفی استفاده می‌کنند، بیش‌تر از تجربه شکست خوردن ترسیده و از آن دوری می‌کنند. لذا این ناتوانی در مدیریت هیجانات که می‌تواند ناشی از ترس از شکست و ارزیابی توسط دیگران باشد، منجر به سازگاری تحصیلی پایین می‌شود که همه ابعاد سازگاری را به‌طور منفی تحت تأثیر قرار می‌دهد. هیجانات زمانی به وجود می‌آیند که چیزی اتفاق می‌افتد و بدن ما به این رویداد از نظر رفتاری، تجربی یا فیزیولوژیکی واکنش نشان می‌دهد (گراس، ۲۰۰۲). در واقع گراس (۲۰۱۵) در مدل پردازش اطلاعات سه مرحله را برای نظم‌جویی هیجانی شناسایی کرد که عبارت‌اند از: (۱) شناسایی یک هدف هیجانی، (۲) انتخاب یک راهبرد برای تنظیم هیجان (یعنی گسترش توجه، ارزیابی مجدد شناختی) و (۳) اجرای یک تاکتیک خاص برای تنظیم هیجانی (به‌عنوان مثال، حل مسئله، حواس‌پرتی بصری، معناسازی). از آنجا که یک بخش از تعریف سازگاری به توانایی نظم‌جویی و مدیریت هیجانات منفی اشاره دارد و از آنجای که احساس بی‌کفایتی، خود تردیدی و شرم از ویژگی‌های تنظیم هیجانی منفی است، احتمال رابطه مثبت با سازگاری تحصیلی قابل تبیین است؛ چرا که دانش‌آموزانی که دارای راهبردهای تنظیم هیجانی ناسازگارانه بالای هستند، معمولاً کم‌تر به دنبال فعالیت‌های کلاسی، پیگیری نقش‌ها و رفتارهای مرتبط با مطالعه هستند؛ این افراد با توجه به سطوح پایین خودتنظیمی و اعتمادبه‌نفس و سطوح بالای اضطراب و استرس، نبود

احساس کنترل شخصی، نداشتن احساس، توانایی فردی ادراک شده و خودکارآمدی پایین، کم‌تر به کارهای مرتبط با مدرسه خود، رویه‌های محیط محل تحصیل، روابط پیچیده دانش‌آموز و مدرسه توجه دارند و در نهایت با توجه به این که سازگاری عاطفی در میان دانش‌آموزان باعث می‌شود که سازگاری روانشناختی آن‌ها در چارچوب فعالیت‌های علمی رشد یابد و دانش‌آموزان را از حالات منفی نظیر خستگی و فرسودگی تحصیلی محافظت کند، کاملاً روشن است که راهبردهای تنظیم هیجانی منفی یا به‌صورت مستقیم و یا از طریق کاهش راهبردهای سازگارانه تأثیر منفی گذاشته و مانع از برنامه‌ریزی و کنترل دانش‌آموزان در جهت مداومت و سرکوبی حواس‌پرتی جهت انجام تکالیف می‌شود که این امر زمینه را برای سازگاری تحصیلی پایین فراهم می‌کند.

نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که جو عاطفی خانواده از طریق نظم‌جویی هیجانی بر سازگاری تحصیلی اثر غیرمستقیم مثبت و معنی‌داری دارد. این نتایج با مطالعه (زو و زو، ۲۰۲۲؛ کریتیکو و جیوازولیا، ۲۰۲۲) همخوانی دارد.

در تبیین نتایج می‌توان گفت وقتی در گفت‌وگو اعضای خانواده احساساتی وجود دارد که اگر این احساسات شناخته نشوند و به درون ریخته شوند، به‌عبارتی دیگر کودکان توانایی ابراز عقاید، خواسته‌ها و نیازهای خود را نداشته باشند، ریشه‌های بهزیستی خانوادگی از بین می‌رود و عزت‌نفس خانوادگی و شخصی پایین می‌آید. بنابراین پدر و مادر باید با مهارت عمل کرده و از روابط خانوادگی آگاهی داشته باشند. چنین والدینی عهده‌دار خانواده‌های بالنده خواهند بود و نمونه زنده از نوع رسالت خانوادگی هستند. رسالتی که فشارهای موجود در شبکه خانوادگی را در جهت خلاقیت، رشد و تولید هدایت می‌کند. بنابراین والدین به‌عنوان عوامل ایجادکننده این محیط نیاز به آموزش روش‌ها و فنون متعددی دارند تا تغییرات لازم را در نگرش، رفتار، هیجان و روابط خود با اعضای خانواده ایجاد نمایند و در نتیجه فضایی حاکی از پذیرش در خانه را به وجود آورند تا فرزندانشان از سازگاری لازم برخوردار باشند (مومنی و همکاران، ۱۳۹۶). بنابراین درک نقش ساختارهای شناختی و هیجانی که حوزه‌های وسیعی از مطالعات را در حوزه روانشناسی تربیتی، بالینی و خانواده به خود اختصاص داده‌اند به پیشبرد مفهوم سازگاری و انواع آن از جمله سازگاری تحصیلی و درک ما از این که این سازه‌ها (شناختی-هیجانی) برای درک سازگاری

افزایش سازگاری تحصیلی دانش‌آموزان شیوه‌های مداخله مبتنی بر خانواده‌درمانی و ذهن آگاهی توسط متخصصین اعمال گردد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته روانشناسی تربیتی در دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه لرستان با کد اخلاق IR.LUMS.REC.1402.39 است. به جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این پژوهش سعی شد تا جمع‌آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت‌کنندگان انجام شود. همچنین به شرکت‌کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات شناسنامه افراد، اطمینان داده شد.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی می‌باشد.

نقش هر یک از نویسندگان: این مقاله از رساله دکتری نویسنده اول و به راهنمایی نویسنده دوم و مشاوره نویسنده سوم استخراج شده است.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از اساتید راهنما و مشاوران این پژوهش و دانش‌آموزان که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

و سطوح آن در مطالعات کودکان و نوجوانان مهم‌تر از مطالعات در حوزه بزرگسالی است. لذا محیط خانواده که یکی از نیازهای بنیادی انسان را به‌عنوان ابرازگری هیجانی در محیط خانواده می‌داند و آن را سرکوب یا بازداری نمی‌کند می‌تواند با آموزش مهارت‌های لازم در خصوص بیان و مدیریت هیجانات زمینه را برای سازگاری فراهم سازد لذا جو عاطفی خانواده در تعامل با رشد مهارت‌های نظم‌جویی هیجانی می‌تواند زمینه را برای سازگاری تحصیلی فراهم سازند.

پژوهشگر در راه انجام هر پژوهشی با محدودیت‌های مواجهه است از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر، می‌توان به طرح مطالعه حاضر و استفاده از روش مقطعی اشاره کرد، که ثبات و پایداری نتایج را به دنبال نخواهد داشت، محدودیت دیگر نمونه پژوهش بود که می‌تواند تعمیم‌دهی نتایج پژوهش به دوره‌های تحصیلی دیگر را با مشکل روبرو سازد و جمع‌آوری اطلاعات بر اساس مقیاس خودگزارش‌دهی انجام شده که این گزارش‌ها به دلیل دفاع‌های ناخودآگاه، تعصب در پاسخ‌دهی و شیوه‌های معرفی شخصی مستعد تحریف هستند. بنابراین به توجه به این محدودیت‌ها پیشنهاد می‌شود راهبردهای سازگارانه و آموزش روابط والد-فرزند و والدین با یکدیگر مبتنی بر آموزش خانواده مورد توجه قرار گیرد، همچنین کلاس‌هایی در جهت ارتقاء دانش مدرسان خانواده به‌منظور بهبود کیفیت تعامل در خانواده و در نهایت ساختار محیط‌های آموزشی طراحی گردد که منجر به افزایش سازگاری تحصیلی شود. پیشنهاد می‌شود مسئولین این مؤسسات با حمایت‌های عاطفی راه را برای بیان درست عواطف و هیجانات کودکان فراهم نمایند. تا میزان سازگاری هیجانی، شناختی و روانی آن‌ها تسهیل یابد و در نهایت پیشنهاد می‌شود برای کاهش هیجانات منفی و

پژوهش‌های انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

منابع

References

بیرامی، منصور؛ اکبری، ابراهیم؛ قاسم‌پور، عبدالله و عظیمی، زینب (۱۳۹۱). بررسی حساسیت اضطرابی، فرانگرانی و مؤلفه‌های تنظیم هیجانی در دانشجویان با نشانگان بالینی اضطراب اجتماعی و بهنجار. مطالعات روانشناسی بالینی، ۲(۸)، ۴۰-۶۹.

doi: article_2053.html?lang=en

پورپاریزی، معصومه؛ توحیدی، افسانه و خضری مقدم، نوشیروان (۱۳۹۷). تأثیر ذهن آگاهی بر پیشرفت تحصیلی و سازگاری تحصیلی: نقش واسطه‌ای خودپنداره تحصیلی. پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت، ۴(۳)، ۲۹-۴۴.

doi: 10.22108/ppls.2018.111795.1464

شهرمادی، سمیه؛ آقابابایی، رعنا و حبیبی، زهرا (۱۴۰۰). رابطه الگوهای ارتباطی و جو عاطفی خانواده مبدأ با نگرش به ازدواج: نقش واسطه‌ای تمایز یافتگی. پژوهش‌های کاربردی روانشناختی، ۱۲(۳)، ۲۸۹-۳۰۵.

doi: 10.22059/japr.2021.322585.643821

موسیوند، محبوبه (۱۴۰۰). الگوی ساختاری عملکرد خانواده، سرمایه روانشناختی، نیازهای روانشناختی با نشاط ذهنی: نقش میانجی مسئولیت‌پذیری نوجوانان در دوران بلوغ. مجله علوم روانشناختی، ۲۰(۱۰۳)، ۱۱۴۷-۱۱۷۰.

doi:10.52547/JPS.20.103.1147

مومنی، خدا مراد؛ عباسی، مسلم؛ پیرانی، ذبیح و بگیان کوله مرز، محمدجواد (۱۳۹۶). نقش عاطفه و جو عاطفی خانواده در پیش‌بینی مشارکت تحصیلی دانش آموزان. دوفصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری، ۵(۸)، ۱۵۹-۱۸۲.

doi: 10.22084/j.psychogy.2017.10761.1366

میکائیلی متیغ، فرزانه (۱۳۸۹). رابطه سبک‌های هویت، تعهد هویت و جنسیت با سازگاری دانشجویان با دانشگاه. مطالعات روان‌شناختی، ۶(۲)، ۵۱-۷۴.

DOI: 10.22051/PSY.2010.1570

هاشمی، سنجابی؛ سراوانی، شهرزاد؛ زینلی پور، مژگان و اربابی، فائزه (۱۴۰۲). پیش‌بینی کارکرد خانواده و شیوه‌های تربیتی فرزندان بر اساس میزان استفاده والدین از رسانه‌های جمعی و شبکه‌های ارتباط مجازی. نشریه علمی فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، ۱۸(۶۳)، ۲۸۷-۳۰۴.

DOI: 20.1001.1.26454955.1402.18.63.11.7

Baker, R. W., & Siryk, B. (1984). Measuring adjustment to college. *Journal of counseling psychology*, 31(2), 179-189. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-0167.31.2.179>

Bastien, G., Seifen-Adkins, T., & Johnson, L. R. (2018). Striving for success: Academic adjustment of international students in the US. *Journal of International Students*, 8(2), 1198-1219. DOI:10.32674/jis.v8i2.143

Beirami, M., Akbari, E., Qasempour, A., & Azimi, Z. (2012). An Investigation of Anxiety Sensitivity, Meta-Worry and Components of Emotion Regulation in Students with and without Social Anxiety. *Clinical Psychology Studies*, 2(8), 40-69. article_2053.html?lang=en [Persian]

Bernardo, A. B., Galve-González, C., Núñez, J. C., & Almeida, L. S. (2022). A path model of university dropout predictors: the role of satisfaction, the use of self-regulation learning strategies and students' engagement. *Sustainability*, 14(3), 1057. <https://doi.org/10.3390/su14031057>

Beyers, W., & Goossens, L. (2002). Concurrent and Predictive Validity of the Student Adaptation to Collage Questionnaire in a Sample of European Freshman Students. *Educational and Psychological Measurement*, 62 (3), 527-538. <https://doi.org/10.1177/00164402062003009>

Biebel, K., Mizrahi, R., & Ringeisen, H. (2018). Postsecondary students with psychiatric disabilities identify core services and key ingredients to supporting education goals. *Psychiatric rehabilitation Journal*, 41(4), 299. <https://doi.org/10.1037/prj0000280>

Brinksma, D. M., Dietrich, A., de Bildt, A., Buitelaar, J. K., van den Hoofdakker, B. J., Hoekstra, P. J., & Hartman, C. A. (2020). ADHD symptoms across adolescence: the role of the family and school climate and the DRD4 and 5-HTTLPR genotype. *European child & adolescent psychiatry*, 29(8), 1049-1061. <https://doi.org/10.1007/s00787-019-01424-3>

Delgado, B., Amor, P. J., Domínguez-Sánchez, F. J., & Holgado-Tello, F. P. (2023). Relationship between adult attachment and cognitive emotional regulation style in women and men. *Scientific Reports*, 13(1), 8144. <https://www.nature.com/articles/s41598-023-35250->

Diaconu-Gherasim, L. R., & Măirean, C. (2016). Perception of parenting styles and academic achievement: The mediating role of goal

- orientations. *Learning and Individual Differences*, 49, 378-385. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2016.06.026>
- Eriksson, G., Bergstedt, T. W., & Melin-Johansson, C. (2015). The need for palliative care education, support, and reflection among rural nurses and other staff: A quantitative study. *Palliative & supportive care*, 13(2), 265-274. <https://doi.org/10.1017/S1478951513001272>
- Gomez-Baya, D., Muñoz-Silva, A., Garcia-Moro, F. J. (2020). Family Climate and Life Satisfaction in 12-Year-Old Adolescents in Europe. *Sustainability*, 12(15), 5902. <https://doi.org/10.3390/su12155902>
- Gross J. J. (2002). Emotion regulation: affective, cognitive, and social consequences. *Psychophysiology*, 39(3), 281-291. <https://doi.org/10.1017/s0048577201393198>
- Gross, J. J. (1998). "The emerging field of emotion regulation: An integrative review". *Review of General Psychology*, 2, 271-299. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.2.3.271>
- Gross, J. J. (2015). Emotion regulation: Current status and future prospects. *Psychological inquiry*, 26(1), 1-26. DOI: 10.1080/1047840X.2014.940781
- Hashemi Sanjani, A., Saravani, S., Zeinali Pour, M., & Arbabi, F. (2023). Predicting family functioning and children's educational methods based on parents's use of mass media and virtual communication networks. *The Women and Families Cultural-Educational*, 18(63), 287-304. [Persian] DOI: 20.1001.1.26454955.1402.18.63.11.7
- Hu, S., Liu, H., Zhang, S., & Wang, G. (2020). Proactive personality and cross-cultural adjustment: Roles of social media usage and cultural intelligence. *International Journal of Intercultural Relations*, 74, 42-57. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2019.10.002>
- Kapetanovic, S., & Skoog, T. (2021). The role of the family's emotional climate in the links between parent-adolescent communication and adolescent psychosocial functioning. *Research on Child and Adolescent Psychopathology*, 49(2), 141-154. <https://doi.org/10.1007/s10802-020-00705-9>
- Karreman, A., & Vingerhoets, A. J. (2012). Attachment and well-being: The mediating role of emotion regulation and resilience. *Personality and Individual Differences*, 53(7), 821-826. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2012.06.014>
- Kritikou, M., & Giovazolias, T. (2022). Emotion regulation, academic buoyancy, and academic adjustment of university students within a self-determination theory framework: A systematic review. *Frontiers in psychology*, 13, 1057697. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1057697>
- Kurock, R., Gruchel, N., Bonanati, S., & Buhl, H. M. (2022). Family climate and social adaptation of adolescents in community samples: A systematic review. *Adolescent Research Review*, 7(4), 551-563. <https://doi.org/10.1007/s40894-022-00189-2>
- McCrary, B. S., & Flanagan, J. C. (2021). The Role of the Family in Alcohol Use Disorder Recovery for Adults. *Alcohol research: current reviews*, 41(1), 06. <https://doi.org/10.35946/arcr.v41.1.06>
- McRae, K., & Gross, J. J. (2020). Emotion regulation. *Emotion*, 20(1), 1-9. <https://doi.org/10.1037/emo0000703>
- Michaeli Manee, F. (2011). Relationship of identity styles, identity commitment and gender with students' adaptation with college. *Psychological studies*, 6 (2), 51-74. DOI:10.22051/PSY.2010.1570 [Persian]
- Miranda, D., Gaudreau, P., Debrosse, R., Morizot, J., & Kirmayer, L. J. (2012). Music listening and mental health: Variations on internalizing psychopathology. In R. A. R. MacDonald, G. Kreutz, & L. Mitchell (Eds.), *Music, health, and wellbeing* (pp. 513-529). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199586974.003.0034>
- Momeni, K., Abbasi, M., Pirani, Z., & Bagiyan Koulemarez, M. J. (2017). The Role of emotionality and affective atmosphere of family in prediction of Students' Educational Engagement. *Biquarterly Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 5(8), 159-182. [Persian] doi: 10.22084/j.psychogy.2017.10761.1366
- Moosivand, M. (2021). Structural model of family functioning, psychological capital, psychologically active psychological needs: the mediating role of adolescent responsibility in adolescence. *Journal of Psychological Science*, 20 (103), 1147-1170. doi:10.52547/JPS.20.103.1147 [Persian]
- Morris, A. S., Silk, J. S., Steinberg, L., Myers, S. S., & Robinson, L. R. (2007). The Role of the Family Context in the Development of Emotion Regulation. *Social development (Oxford, England)*, 16(2), 361-388. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00389.x>
- O'Neill, S. C., Strnadova, I., & Cumming, T. M. (2016). Evidence-based transition planning practices for secondary students with disabilities: What has Australia signed up for?. *Australasian Journal of Special Education*, 40(1), 39-58. DOI:10.1017/jse.2015.15

- Olson, D. H. (1983). *Families, what makes them work*. Sage Publications 85 (2), 348. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2007.00389.x>
- Ong, E., & Thompson, C. (2019). The Importance of Coping and Emotion Regulation in the Occurrence of Suicidal Behavior. *Psychological reports*, 122(4), 1192–1210. <https://doi.org/10.1177/0033294118781855>
- Paley, B., & Hajal, N. J. (2022). Conceptualizing Emotion Regulation and Coregulation as Family-Level Phenomena. *Clinical child and family psychology review*, 25(1), 19–43. <https://doi.org/10.1007/s10567-022-00378-4>
- Park, S., Schepp, K.G. A. (2015). Systematic Review of Research on Children of Alcoholics: Their Inherent Resilience and Vulnerability. *Journal of Child and Family Studies*, 24, 1222–1231 <https://doi.org/10.1007/s10826-014-9930-7>
- Porparizi, M., Towhidi, A., & Khezri Moghadam, N. (2018). The Effect of Mindfulness on Academic Achievement, and Academic Adjustment: The Mediation Role of Academic Self-concept. *Positive Psychology Research*, 4(3), 29-44. [Persian] [doi: 10.22108/ppls.2018.111795.1464](https://doi.org/10.22108/ppls.2018.111795.1464)
- Shahmoradi, S., Aghababaie, R., & Habibi, Z. (2021). Relationship between the Communication Patterns and the Emotional Atmosphere of the Family of Origin and the Attitude toward Marriage Mediating Role of Self-Differentiation. *Journal of Applied Psychological Research*, 12(3), 289-305. [doi: 10.22059/japr.2021.322585.643821](https://doi.org/10.22059/japr.2021.322585.643821)
- Sharma, S., Sandhu, P., & Zarabi, D. (2015). Adjustment patterns of students with learning disability in government schools of Chandigarh. *International Journal of Education and Psychological Research (IJEPR)*, 4(4), 136-140. <https://www.academia.edu/download/81987773/ij28.pdf>
- Soper, D.S. (2024). *A-priori Sample Size Calculator for Structural Equation Models* [Software]. Available from <https://www.danielsoper.com/statcalc>
- Urruticoechea, A., Oliveri, A., Vernazza, E., Giménez-Dasí, M., Martínez-Arias, R., & Martín-Babarro, J. (2021). The Relative Age Effects in Educational Development: A Systematic Review. *International journal of environmental research and public health*, 18(17), 8966. <https://doi.org/10.3390/ijerph18178966>
- Zhan, C., Mao, Z., Zhao, X., & Shi, J. (2022). Association between Parents' Relationship, Emotion-Regulation Strategies, and Psychotic-like Experiences in

Adolescents. *Children (Basel, Switzerland)*, 9(6), 815. <https://doi.org/10.3390/children9060815>